

Divi Thomae Aquinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impressionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum mutilare aliquem in membro in aliquo casu sit licitum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](#)

QVAEST. LXV.

¶ In oppositum autem est, quia membra sunt, ex quibus integras corporis totius configurit. Cöltat autem non esse integrum corpus, cui debeat unus digitus.

¶ Ad hoc dicitur,

quod cum membris

fit proculdistant pars

habens actum, iuxta

illud ad Roma. 12.

Omnia autem mem-

bra non eundem ac-

tum habent: & in iu-

re canonico inter me-

bra computari non

solumenta membra ha-

bentia actus separa-

tim, sed coniunctim,

ut patet de testibus,

quorum officium non

nisi genitibus exer-

cetur. Eunuchs namque

inter masculos com-

putantur, ut patet, &

in Decretis. dist. 55.

& extra de corp. ul-

tatis, cösequens est;

ut nomine membra,

in materia mutilatio-

nis appellatum non so-

lum membrum pri-

cipiale habens sepa-

rum officium, sed etiam

membrum accessorium,

& cöfodale. Et quo-

niam datus est mem-

brum habens etiam

proprium officium e-

sidentius, quam di-

cita virilia, ut patet in

exercitu milito, ubi

digiti magis quam ma-

ris exercentur: ideo

inter membra com-

putantur sunt. Secus

auctem de parte digi-

ti, quae ita est pars, ve-

nullius membra appa-

pellationem habeat,

ut patet extra de cor-

po. v. 10. 1. c. De pref-

bytero. Videatur autem

michi distinguendum

de mutilatione, vel mu-

tilatio quo ad irregu-

laritate: quia ad mul-

tilationem sufficit ab-

scindere digitum si-
bi, vel alteri ad hoc

ut sit irregularis: ad

mutilatum vero non

quia oportet quod mem-

brum abscessum indu-

cat vel impotentiem,

vel enormem defor-

matum, vel deformata-

te, seu scandalum &c.

ut patet in iure. &

hoc intellige quantum

est ex parte membra.

ut patet extra de elec-

tricis pugnantiibus in

duello, capit. Porro.

Nam ex parte causæ,

an illicet ex causa ra-

tionabili, & necessaria,

puta, propter sa-

nitatem, aut culpabi-

litatem, aut propter ini-

stiam ut index, alia

est cönsideratio. Con-

Lia. 2. c. 4.
go. & 110. 4.
c. 21.

Lib. 2. tex.
tom. 2.

In decretis
dist. 55. c. Si
quis auctoritate
rit. Et ca. Si
quis per a-
gricidinum.

Q. 61. ar. 1. &
2. & q. pra-
ced. 21. 1. 2.
& 3.

ARTIC. I. ET II.

Tertiò. De incarceratione.

Quarto. Vtrum peccatum hu-

iusti modi iniuriarum aggrauerit ex

hoc, & committitur in personam

coniunctam alijs.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum mutilare aliquem membro suo,
in aliquo casu suo posse
esse licitum.

A D PRIMVM sic proceditur.

Avidetur qd mutilare aliquem

membrum suo in nullo casu posse

esse licitum. Nam enim dicit in

2. lib. qd peccatum committitur per

hoc, qd receditur ab eo, quod est

secundum naturam in id, quod est

contra naturam: sed secundum

naturam à Deo institutum est, qd cor-

pus hominis sit integrum mem-

bris: contra naturam autem est, qd

membris diminutum. ergo mu-

tilare aliquem membro, semper

uidetur esse peccatum.

¶ 2 Præter. Sicut se habet tota ani-

ma ad totum corpus, ita se habet

partes animæ ad partes corporis,

ut dicitur in 2. de anima: sed non

licet aliquem priuare anima occi-

endo ipsum, nisi publica potesta-

te. ergo etiam non licet aliquem

mutilare membro, nisi forte tecum-

dam publicam potestatem.

¶ 3 Præter. Salus animæ præferenda

est saluti corporali: sed non licet

aliquem mutilare se membro propter

salutem animæ: puniuntur

enim secundum statuta. Niceni

concilij, qui se castraverunt pro-

pter castitatem conferandam. er-

go propter nullam cauam aliam

licet aliquem membro mutilare.

SED CONTRA est, quod dicitur

Exod. 21. Oculum pro oculo, den-

tem pro dente, manu pro manu,

pedem pro pede.

RESPON. Dicendum, qd cum

membris aliquod sit pars totius

humani corporis, est propter to-

tum, sicut imperfictum propter

perfectum. Vnde disponendum

est de membro humani corporis,

secundum quod expediri tori. Mem-

brum autem humani corporis per

se quidem utile est ad bonum to-

tius corporis: per accidens tamen

potest contingere, qd sit nocuum,

puta, cum membris putridum

est totius corporis corruptuum.

Si ergo membrum sanum fuerit,

& in sua naturali dispositione co-

sistens, non potest præcindiri ab-

que totius corporis detimento:

sed quia ipse totus homo ordinatur

ad finem, ad totam communi-

nitatem, cuius est pars, ut supra *

dicitum est, potest contingere, qd

F abscissio membris etiæ iugatio de trimentum totius corporis, ordinatur tamen ad bonum communis, in quantum alicui inficitur in poenam ad cohibitionem peccatorum. Et ideo sicut per publicam potestatem aliquis licet priuat totaliter uita, propter aliquas maiores culpas: ita etiam priuatur membro propter aliquas culpas minores. Hoc autem non est licitum alicui priuatae personæ, etiam uolente illo, cuius est membrum, quia per herria communitat, cuius est ipsum membro, & ceteris eius. Si uero membrum totius corporis corruptum, tunc luctantem ei, cuius est membrum putridum, præcindere propter salutem totius corporis unicuius commissari et cura propria. Idem ratio est si fiat voluntate eius ad quem curare de salute eius, qui habet membrum: aliter autem aliquem membro omnino illicitum.

AD PRIMVM ergo dicendum, qd nihil id, quod est contra particularē natūram uniuersalem, sicut membris in rebus naturalibus est contra particularē eius, quod corruptum, cum tamen in naturam uniuersalem. Estimiliter multo membro, etiæ si contra naturam partibus corporis eius, qui mutilatur, et tamē faciem rationem in comparatione ad bonum.

AD SECUNDVM dicendum, qd rotunda non ordinatur ad aliquid proprium animalis, sed ad ipsam potius omnia que humanae continentur. Et ideo priuare aliquem membro propter aliquem membro, non pertinet ad aliquem, nisi ad publicam potestem committitur procuratio boni communis membris potest ordinari ad proprium hominis. & ideo in aliquo membro pertinet.

I AD TERTIVM dicendum, qd membris præcindendum propter corporalem naturam, nisi quando aliter toti subuentio propter spiritualem semper potest aliter subuentio per membris præcinditionem, quia peccatum voluntati: & ideo in nullo casu licet membris scindere propter quodcumque peccatum.

Vnde Chrysost. expōnit illud Martin. ap. nuchi, qui ipsis castraverunt propter reges lororum, dicit. Nō per membrorum abscessum malarum cogitationem interceptionem. Et enim hoc obnoxius, qui membrum abscessum, non potest aliter subuentio, etenim homicida sunt, qui taliter reges stria subdit. Neque concupiscentia mali, sed molestior. Aliunde enim habet Apol. quod in nobis est, & præcipue a proprie tienti, & mente negligente: nec etiam alibi comprimit tentationes, ut cogitationes.

ARTICVLVS II.

Vtrum liceat patribus ueberare filios, aut dominis seruos.

AD SECUNDVM sic proceditur. Videatur, quod non licet patribus ueberare filios, aut dominis seruos. Dicit enim Apol. ad Ephes. 9. Vos patres nolite adira-